

UCHWAŁA NR XLVII/274/17
RADY GMINY JAŚLISKA

z dnia 15 listopada 2017 r.

w sprawie przyjęcia Diagnozy potrzeb w zakresie wsparcia edukacyjnego uczniów, nauczycieli Szkoły Podstawowej w Jaśliskach w naborze nr RPPK. 09.02.00-IP.01-18-018/17 o dofinansowanie projektów konkursowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014- 2020, Oś Priorytetowa IX – Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działanie 9.2 – Poprawa jakości kształcenia ogólnego

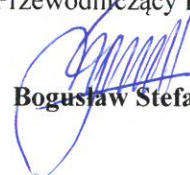
Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 8 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875 t.j.), **Rada Gminy w Jaśliskach uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się „*Diagnozę potrzeb w zakresie wsparcia edukacyjnego uczniów, nauczycieli Szkoły Podstawowej w Jaśliskach*”, w ramach konkursu nr RPPK.09.02.00-IP.01-18-018/17 o dofinansowanie projektów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014-2020, Oś Priorytetowa IX – Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działanie 9.2 – Poprawa jakości kształcenia ogólnego, która stanowi załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jaśliska.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Bogusław Stefan Gwizdź

Doskonalimy z pasją!

Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie

35-036 Rzeszów, ul. Niedzielskiego 2, tel. 17 8534097, kom. 509 673512, fax 17 8534682,
e-mail: biuro@pcen.pl, www.pcen.pl

*Załącznik Nr 1
do uchwały nr XLVII/274/17
Rady Gminy Jaśliska
dnia 15 listopada 2017 r.*

Informacja z „Diagnozy potrzeb w zakresie wsparcia edukacyjnego uczniów, nauczycieli Szkoły Podstawowej w Jaśliskach”

przeprowadzonej w dniach od 19-31 października 2017 r.
w Szkole Podstawowej w Jaśliskach

1. **Zespół:** diagnozę przeprowadził zespół w składzie: Katarzyna Dubis - Dyrektor Szkoły Podstawowej w Jaśliskach oraz Jolanta Śnieżek - nauczyciel konsultant Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie Oddział w Krośnie.
2. **Zakres diagnozy:** diagnoza obejmuje obszary pracy Szkoły - organizacyjny i dydaktyczny.
3. **Cele badań:** głównymi celami badań było określenie:
 - 1) stanu badanych obszarów;
 - 2) stanu wyposażenia pracowni specjalistycznych;
 - 3) stanu wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie nauczania oraz rozwijania kluczowych kompetencji;
 - 4) zasobów kadrowych Szkoły;
 - 5) możliwości zmian obecnego stanu rzeczy.

Dyrektor PCEN

Z up. Dyrektora PCEN w Rzeszowie
Andrzej Guzik
Wicedyrektor ds. Oddziału w Krośnie

Akceptacja upoważnionego Organu

.....

Oddział w Krośnie

38-400 Krosno, ul. Grodzka 45b
tel. 013 4320057, kom. 509 673513
fax 013 4363062
biuro@pcen.krosno.pl
www.pcen.krosno.pl

Oddział w Przemyśle

37-700 Przemyśl, ul. Kraszewskiego 7a
tel. 016 6702502, kom. 509 673516
fax 016 6702742
biuro@pcen.przemysl.pl
www.pcen.przemysl.pl

Oddział w Tarnobrzegu

39-400 Tarnobrzeg, ul. Sienkiewicza 206
tel. 015 8224015, kom. 509 673515
fax 015 8221229
biuro@pcen.tarnobrzeg.pl
www.pcen.tarnobrzeg.pl

Opis przebiegu badania

Badanie prowadzono z wykorzystaniem zarówno jakościowych, jak i ilościowych technik badawczych. Podczas pierwszych kontaktów z Dyrektorem Szkoły ustalono zasady przeprowadzenia diagnozy i omówiono sposoby prowadzenia badań z wykorzystaniem platformy Moodle.

W ramach badań przeprowadzono:

- 1) analizę danych w zakresie ogólnych informacji o Szkole, zebranych w oparciu o dokumentację Szkoły, dzienniki lekcyjne, kalendarz uroczystości szkolnych, wyniki egzaminów zewnętrznych i wewnętrznych oraz własnych obserwacji Dyrektora;
- 2) wywiad z Dyrektorem w zakresie informacji o pracy Szkoły. Zastosowano kwestionariusz wywiadu zawierający 38 pytań, w tym 21 pytań otwartych. W pozostałych pytaniach (17), w pięciu przypadkach zaproponowano ustosunkowanie się do zaproponowanej kafeterii odpowiedzi;
- 3) analizę danych statystycznych Szkoły z zastosowaniem arkusza programu Excel;
- 4) analizę danych w zakresie kwalifikacji kadry pedagogicznej z zastosowaniem arkusza programu Excel, dla zobrazowania kwalifikacji wszystkich nauczycieli Szkoły;
- 5) analizę danych dotyczących wyposażenia szkoły (wyposażenie klasopracowni) z zastosowaniem arkusza programu Word, zawierającego w szczególności listy sprzętu i programów koniecznych do zakupu, co wynika ze standardów wyposażenia pracowni oraz z potrzeb Szkoły wykraczających ponad te standardy;
- 6) analizę danych dotyczących wyników nauczania i ewaluacji z zastosowaniem arkusza programu Word, zawierającego wyniki i analizy ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej oraz osiągnięcia uczniów Szkoły;
- 7) analizę danych dotyczących wyników egzaminów zewnętrznych z zastosowaniem arkusza programu Word, zawierającego wyniki sprawdzianu po klasie szóstej, wyniki egzaminu gimnazjalnego oraz ich porównanie z wynikami szkół tego typu w powiecie i województwie;
- 8) analizę kwestionariuszy ankiet diagnozujących potrzeby i oczekiwania nauczycieli Szkoły, skierowanych do nauczycieli przedmiotów przyrodniczych, edukacji wczesnoszkolnej i pozostałych przedmiotów, zawierających pytania otwarte a także takie, w których zaproponowano ustosunkowanie się do kafeterii odpowiedzi;

- 9) analizę kwestionariusza ankiety diagnozującej potrzeby i oczekiwania rodziców Szkoły, zawierającego 7 pytań, w tym 3 pytania otwarte. Ze względu na wielkość Szkoły kwestionariusz skierowany został do 30 rodziców;
- 10) analizę kwestionariusza ankiety diagnozującej potrzeby i oczekiwania uczniów Szkoły, zawierającego 7 pytań, w tym 3 pytania otwarte. Ze względu na wielkość Szkoły kwestionariusz skierowany został do 41 uczniów.

Opis wyników badań

W ramach badań pozyskano poniższe informacje.

Ad 1) analiza danych w zakresie ogólnych informacji o Szkole.

Od 1 września 2017 roku Zespół Szkół Publicznych w Jaśliskach przekształcił się w Szkołę Podstawową, prowadzącą klasy dotychczasowego Gimnazjum w Jaśliskach. Bazę lokalową Szkoły stanowi samodzielny budynek składający się z 13 sal lekcyjnych, w tym pracownie: matematyczno-przyrodnicza, językowa, humanistyczna, artystyczna, 4 sale edukacji wczesnoszkolnej, 2 pracownie komputerowe z dostępem do Internetu, 2 centra multimedialne, świetlica szkolna, biblioteka, stołówka, sala gimnastyczna, sala do zajęć korekcyjnych, pokój nauczycielski, gabinet dyrektora, pokój pedagoga, psychologa, logopedy szkolnego, szatnie uczniowskie, szatnie do wychowania fizycznego. Szkoła posiada jednak niewystarczającą bazę dydaktyczną.

Szkoła wyposażona jest w nowoczesne pomoce dydaktyczne (2 tablice interaktywne, 8 projektorów multimedialnych) lecz stare laptopy do dyspozycji nauczycieli, znajdujące się w 6 pracowniach z dostępem do Internetu, a ponadto mały księgozbiór.

Na terenie Szkoły znajdują się boiska sportowe („Orlik” oddany do użytku w 2013 r.), do gry w piłkę nożną, piłkę siatkową, piłkę koszykową a także plac zabaw, doposażony w 2014 r. W ostatnim czasie zakupiono i zamontowano monitoring w celu poprawy bezpieczeństwa wśród uczniów i zapobieganiu dewastacji mienia.

Do Szkoły uczęszcza 181 uczniów z ośmiu miejscowości, z czego większość jest dojeżdżających. Zbiorowość uczniowska nie jest jednolita. Uczniowie pochodzą z rodzin o zróżnicowanym statusie społecznym i różnych stylach wychowania, posiadających różne warunki materialne, lokalowe i społeczne, dlatego często nie wykorzystują swojego potencjału intelektualnego, a praca wychowawcza nie zawsze przynosi oczekiwane rezultaty.

Dyrektor Szkoły odniosła się do jakości kształcenia w Szkole. Zdecydowana większość uczniów osiąga niskie wyniki z nauczanych przedmiotów, wynikać to może ze słabego zaplecza pomocy dydaktycznych, zbyt małej liczby godzin z języka angielskiego i matematyki. Dużo lepsze wyniki są z informatyki, mimo, że Szkoła nie posiada nowoczesnych komputerów, czy programów, na których uczniowie chcieliby rozwijać swoje zainteresowania z projektowania, programowania i eksploatacji systemów, montażu profesjonalnych filmów czy udziału w

profesjonalnych pokazach. Nie pozwala na to stan techniczny sprzętu komputerowego oraz brak niezbędnego oprogramowania.

Szkoła realizuje szereg programów edukacyjnych:

- program antytytoniowy w klasach I-III szkoły podstawowej – „Nie pal przy mnie, proszę”,
- program edukacyjny w klasach IV-VI i gimnazjum – „Znajdź właściwe rozwiązanie”,
- program edukacyjny „Trzymaj formę”,
- program „Owoce i warzywa w szkole”,
- program „Mleko w szkole”,
- program edukacyjny „Mały Mistrz”, który uatrakcyjnił zajęcia wychowania fizycznego, jak również podniósł efekty nauczania i jakość pracy Szkoły,
- udział w akcji „Bezpieczne Wakacje”,
- program profilaktyki zdrowotnej dla dziewcząt „Akademia Dojrzewania Lactacyd”,
- program Cyfrowobezpieczni.pl – „Bezpieczna Szkoła Cyfrowa”,
- program „PoczytajMy”, realizowanym przez Centrum Edukacji Obywatelskiej,
- program Akademii Bezpiecznego Puchatka.

Nauczyciele nie realizują programów własnych, czy też programów innowacyjnych (obecnie nazywanych innowacyjnymi rozwiązaniami programowymi, organizacyjnymi lub metodycznymi). Nie był również realizowany program związany z nauczaniem programowania.

Koncepcja rozwoju Szkoły wpisuje się w koncepcję rozwoju regionu w różnorodny sposób. Uczniowie i wychowankowie uczestniczą nie tylko w życiu Szkoły, ale również integrują się z życiem społeczeństwa poprzez organizowanie imprez środowiskowych takich jak Dzień Babci i Dziadka, Piknik rodzinny, uroczystości narodowe - 11 listopada, 3 Maja, ale również kiermasze świąteczne, bieg Papięski ulicami Jaślisk, Zaduszki na Jasielu.

Szkoła nie brała udział w programie Cyfrowa Szkoła, nie dysponuje również zapleczem technicznym do realizacji zadań z zakresu programowania, a nauczyciele nie zostali przygotowani do realizacji zajęć z tego zakresu.

Szkoła nie realizuje również projektów w partnerstwie z innymi szkołami, a także nie realizuje projektów we współpracy z podmiotami dysponującymi potencjałem do prowadzenia działań projektowych.

Źródła danych (dokumenty), na jakich opiera się wywiad, ankieta i informacje statystyczne to dzienniki lekcyjne i kalendarz uroczystości szkolnych.

Z powyższych informacji widać, iż Szkoła Podstawowa w Jaśliskach posiada niewystarczające wyposażenie, z czego wynikają braki z zakresu wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie uczenia. Prowadzi to do braku zaspokojenia potrzeb uczniów, w szczególności związanych z nauczaniem programowania.

Ad 2) wywiad z Dyrektorem w zakresie informacji o pracy Szkoły.

Dyrektor wskazała problemy, które chce rozwiązać w swojej Szkole:

- dowóz uczniów na dodatkowe zajęcia,
- niemożność pozyskania środków na wyposażenie Szkoły w pomoce dydaktyczne,
- brak pomieszczeń dla psychologa, gabinetu profilaktyki zdrowia,
- brak świadomości potrzeby nauki języka obcego.

Przyczynami wyżej wymienionych problemów są niewystarczające środki finansowe na doskonalenie nauczycieli, na zatrudnienie native speakera, na dodatkowy transport uczniów na zajęcia popołudniowe, czy też zakup nowych pomocy dydaktycznych.

Według Dyrektora, po rozwiązaniu powyższych problemów zwiększy się liczba nauczycieli z kwalifikacjami potrzebnymi do pracy z uczniami z dysfunkcjami, jak również do pracy z uczniami zdolnymi pod kątem rozwijania zdolności technologii informatycznej, matematycznych, przyrodniczych, czy językowych. Według wskazania Dyrektora, sposobem na rozwiązanie tych problemów jest pozyskanie większych środków finansowych.

Dyrektor określiła także kompetencje, jakie należy doskonalić u uczniów i nauczycieli. Są to w równym stopniu: kompetencje kluczowe (porozumiewanie się w językach obcych, kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, umiejętności uczenia się, kompetencje społeczne, innowacyjność i przedsiębiorczość), kompetencje w zakresie przedmiotów przyrodniczych (przyroda, fizyka, chemia, geografia, biologia), kompetencje informatyczne, w tym kompetencje w zakresie programowania.

Dyrektor wskazała potrzeby Szkoły w zakresie dodatkowych kwalifikacji nauczycieli. Są to: oligofrenopedagog, surdologopeda, surdopedagog, psycholog, psycholog terapeuta, terapeuta pedagogiczny, socjoterapeuta, a także nauczyciel języka angielskiego, programowania oraz trener szachowy i warcabowy.

Dyrektor wskazała również potrzeby Szkoły w zakresie form doskonalenia nauczycieli. Są to w równym stopniu kursy i szkolenia oraz studia podyplomowe. Jednocześnie Dyrektor wyjaśniła, dlaczego występują takie potrzeby w zakresie doskonalenia nauczycieli. Stwierdziła iż, ma to miejsce w związku z zwiększającą się liczbą uczniów z różnymi dysfunkcjami. Dyrektor uważa, że kursy, szkolenia w zakresie programowania powinien prowadzić ekspert z dziedziny programowania. Oczekuje również wsparcia w zakresie realizacji programów wspomaganie w Szkole, ponieważ do tej pory wspomaganie tego typu, nie miało miejsca.

Dyrektor współpracuje ze specjalistycznymi ośrodkami: PPP w Miejscu Piastowym, OREW w Rymanowie, GOPS w Jaśliskach, Komendą Miejską Policji w Krośnie i Komisariatem Policji w Dukli, Sądem Rodzinnym, PCPR w Krośnie, MOS w Rzeszowie. Współpraca dotyczy dostosowania metod i form pracy z uczniami z dysfunkcjami, konsultacji w sprawach indywidualnych programów nauczania, diagnozowania mocnych i słabych stron uczniów, profilaktyki zagrożeń. Dyrektor wskazuje na to, że przyczyną trudności wychowawczych z uczniami są: niepełne rodziny, wyjazd jednego z rodziców za granicę, bezrobocie, alkoholizm, niewydolność wychowawcza a także zaniedbania środowiskowe.

W Szkole nie występują bariery w dostępie do edukacji osób niepełnosprawnych, nie występują również bariery dostępu do kształcenia kobiet i mężczyzn.

Szkoła realizowała projekty edukacyjne przedmiotowe, interdyscyplinarne a także problemowe. Planowane jest wdrożenie nowych form i programów nauczania. Dotyczy to w szczególności eksperymentu i programowania. Planuje się tworzenie lub realizację zajęć w klasach z zastosowaniem nowatorskich rozwiązań programowych, organizacyjnych lub metodycznych w następujący sposób:

- metody praktyczne: pokaz, ćwiczenia przedmiotowe, ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia produkcyjne, metoda projektów, metoda tekstu przewodniego, seminarium, symulacja, eksperyment,
- metody eksponujące: film, sztuka teatralna, ekspozycja, pokaz połączony z przeżyciem,
- metody aktywizujące: metoda przypadków, metoda stolików eksperckich, metoda tekstu przewodniego, metoda sytuacyjna, ikonografia, inscenizacja, gry dydaktyczne, seminarium, debata, dyskusja dydaktyczna (okrągły stół, metaplan, dyskusja związana z wykładem, burza mózgów, panelowa).

Szkoła planuje również organizację następujących kółek zainteresowań: matematyczne, przyrodnicze, z języka angielskiego, z programowania, ponadto planuje wyjazdy na warsztaty i pokazy przyrodnicze, ale również dotyczące wykorzystania nowoczesnych technologii komputerowych.

W Szkole funkcjonuje doradztwo edukacyjno-zawodowe dla uczniów. Ponadto planuje się organizację doradztwa edukacyjno-zawodowego dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Szkoła realizuje zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze dla uczniów, wynikające z opóźnienia w uzyskaniu osiągnięć z zakresu określonych zajęć edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej dla danego etapu edukacyjnego. Dotyczy to przedmiotów: matematyka, fizyka, język angielski, geografia, chemia, biologia, język polski, historia.

Szkoła organizuje także zajęcia rozwijające uzdolnienia dla uczniów: chór, nauka gry na instrumencie, warsztaty z rękodzieła, przygotowanie i udział w konkursach różnego typu na różnych szczeblach, nauka programowania, SKS, spotkania biblioteczne, PCK, LOP, harcerstwo, zuchy, kółko szachowe.

W Szkole wykorzystuje się możliwości technologii informacyjnej i komunikacyjnej w nauczaniu przedmiotów nieinformatycznych takich jak: język polski, matematyka, fizyka, biologia, przyroda, chemia, geografia, technika, muzyka, plastyka.

Przywołane powyżej informacje uzyskane w wywiadzie z Dyrektorem Szkoły wskazują na niewystarczające narzędzia dydaktyczne, które byłyby pomocne w podniesieniu poziomu i atrakcyjności kształcenia, w szczególności w zakresie programowania oraz nowoczesnych technologii komputerowych. Dyrektor opisuje problemy swojej Szkoły, a ich główne przyczyny to „niewystarczające środki finansowe na doskonalenie nauczycieli, na zatrudnienie native speakera, na dodatkowy transport uczniów na zajęcia popołudniowe, czy zakup nowszych pomocy dydaktycznych”.

Ad 3) analiza danych statystycznych Szkoły.

W skład Szkoły Podstawowej w Jaśliskach wchodzi 7 oddziałów szkoły podstawowej i 2 oddziały gimnazjum. W Szkole uczy się 181 uczniów (w tym 95 dziewcząt i 86 chłopców), pracuje tu 27 nauczycieli. Z ogólnej liczby uczniów dwóch jest niepełnosprawnych, 44 zdolnych, 39 uczniów ma problemy w nauce, aż 100 uczniów osiąga niezadowalające wyniki z różnych przedmiotów nauczania. 21 uczniów ma opinię Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, natomiast 4 uczniów posiada orzeczenie o niepełnosprawności.

Zgodnie z rozporządzeniem MEN z dnia 13 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, Szkoła organizowała różne zajęcia dla uczniów z trudnościami w nauce. Są to zajęcia: korekcyjno-kompensacyjne, dydaktyczno-wyrównawcze, logopedyczne, rewalidacyjne, surdologopedyczne, socjoterapeutyczne oraz wczesne wspomaganie. Szkoła prowadzi następujące zajęcia rozwijające zainteresowania (uzdolnienia) uczniów: chór, SKS, aktyw biblioteczny, PCK, LOP, harcerstwo, zuchy, kółko szachowe.

Z analizy wynika, że diagnozowana Szkoła jest jedyną szkołą w gminie. To tu skupia się realizacja funkcji dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, skierowanej do całej populacji dzieci i młodzieży tej gminy. W efekcie ostatnich zmian strukturalnych jest to ośmioletnia szkoła podstawowa prowadząca dotychczasowe klasy dotychczasowego gimnazjum a także oddziały przedszkolne.

Ad 4) analiza danych w zakresie kwalifikacji kadry pedagogicznej.

W Szkole pracuje 27 nauczycieli, w tym 22 kobiety i 5 mężczyzn (łącznie 19 etatów). 26 nauczycieli posiada wykształcenie wyższe magisterskie, natomiast 1 wyższe zawodowe. 15 nauczycieli posiada stopień nauczyciela dyplomowanego, 7 mianowanego, 4 kontraktowego a 1 jest stażystą. 15 nauczycieli ukończyło studia podyplomowe a 23 kursy kwalifikacyjne. Przedmiotów przyrodniczych uczy 4 nauczycieli.

Ad 5) analiza danych dotyczących wyposażenia Szkoły (wyposażenie klasopracowni).

Szkoła posiada 13 klasopracowni, w tym 3 klasopracownie przedmiotów przyrodniczych, 4 sale edukacji wczesnoszkolnej, 2 pracownie informatyczne z dostępem do Internetu (30Mb/s), w tym z dostępem bezprzewodowym. Szkoła posiada podstawowy sprzęt niezbędny do tworzenia prezentacji: laptopy, projektory, drukarki, aparaty fotograficzne, kserokopiarki. Sprzęt jest jednak przestarzały.

W Szkole brakuje również programów multimedialnych. W pracowniach przyrodniczych brak jest niektórych pomocy dydaktycznych wynikających ze standardu wyposażenia pracowni. Potrzebny jest sprzęt niezbędny do przeprowadzania doświadczeń, eksperymentów i obserwacji. Brak jest również pomocy dydaktycznych do nauczania języków obcych.

Ad 6) analiza danych dotyczących wyników nauczania i ewaluacji.

W 2015 roku w Szkole przeprowadzono problemową ewaluację zewnętrzną w zakresie następujących wymagań:

- *uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej,*
- *szkoła wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji,*
- *szkoła, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych.*

Ocena spełnienia tych wymagań była pozytywna, a wnioski z ewaluacji były następujące:

- *realizacja przez nauczycieli podstawy programowej z uwzględnieniem osiągnięć uczniów na poprzednich etapach edukacyjnych oraz zalecanych warunków i sposobów jej realizacji, a także tworzenie przez nauczycieli sytuacji umożliwiających uczniom rozwiązywanie różnorodnych problemów poznawczych z wykorzystaniem aktywnych metod nauczania wpływa na efekty uczenia się,*
- *systematycznie kształtowanie przez wszystkich nauczycieli umiejętności ponadprzedmiotowych może wpłynąć na sprawniejsze posługiwanie się nimi przez uczniów na kolejnych etapach kształcenia,*
- *działania dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze realizowane są z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb uczących się, dzięki czemu każdy uczeń ma szansę na odniesienie sukcesu,*
- *uwzględnianie przez nauczycieli wyników i wniosków z różnorodnych badań zewnętrznych w planowaniu działań szkoły nie jest praktyką powszechną.*

Szkoła otrzymała następujące rekomendacje po ewaluacji zewnętrznej:

- *analizować badania zewnętrzne, wyciągając wnioski z tych analiz – dokumentować i wdrażać wyniki tych badań do dalszego doskonalenia pracy,*
- *położyć nacisk na systematyczne kształtowanie umiejętności ponadprzedmiotowych na zajęciach.*

W rok szkolnym 2016/2017 w Szkole przeprowadzono ewaluację wewnętrzną dotyczącą wymagania *Uczniowie są aktywni.* Rekomendacje z tych działań były następujące:

- *kontynuacja bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych z uwzględnieniem propozycji uczniów w zakresie tematyki prowadzonych zajęć,*
- *uczenie samodzielności i odpowiedzialności poprzez realizację projektów uczniów,*
- *wypromowanie samodzielności Samorządu Uczniowskiego oraz akcji zainicjowanych przez uczniów,*
- *wspieranie rozwoju ucznia w dalszej perspektywie, np. świadomy wybór szkoły zawodowej poprzez prezentację ciekawych zawodów wykonywanych przez rodziców.*

Na szczególną uwagę zasługują rekomendacje wynikające z przeprowadzonej w Szkole w 2015 r. ewaluacji zewnętrznej. Organ nadzoru pedagogicznego wskazał wówczas nauczycielom kierunek działań zmierzających do dalszego doskonalenia pracy. Odpowiedzią środowiska nauczycielskiego w gminie jest organizowanie dla uczniów z trudnościami w nauce dodatkowych zajęć oraz oferta dla uczniów rozwijających ich zainteresowania i uzdolnienia. Oferta ta powinna być jednak bogatsza, ponieważ obecnie nie dotyczy zakresu programowania, nowoczesnych technologii komputerowych oraz przedmiotów przyrodniczych.

Ad 7) analiza danych dotyczących wyników egzaminów zewnętrznych.

Wyniki egzaminu gimnazjalnego w roku szkolnym 2016/2017.

Część humanistyczna:

- język polski: stanin 4,
- historia i wiedza o społeczeństwie: stanin 5.

Część matematyczno-przyrodnicza:

- matematyka: stanin 2,
- przedmioty przyrodnicze: stanin 3.

Języki obce:

- język angielski poziom podstawowy: stanin 2,
- język angielski poziom rozszerzony: stanin 2.

Po analizie wyżej wymienionych wyników nauczyciele sformułowali następujące wnioski:

„Wyniki egzaminu gimnazjalnego są dla nas w tym roku niesatysfakcjonujące. Wśród 10 gmin w powiecie krośnieńskim jesteśmy na piątym miejscu z języka polskiego, na przedostatnim z historii natomiast z przedmiotów przyrodniczych, matematyki, języka angielskiego na miejscu ostatnim. Należy zastanowić się nad metodami i formami pracy z uczniami, aby osiągać lepsze rezultaty w przyszłości.”

Powyższy wniosek jest jednoznaczny lecz powinien być już niewątpliwie skierowany na konkretne działania kadry pedagogicznej Szkoły i całego środowiska oświatowego.

Ad 8) analiza kwestionariuszy ankiet diagnozujących potrzeby i oczekiwania nauczycieli Szkoły:

- ankieta dla nauczycieli przedmiotów przyrodniczych

Ankieta wypełniło 5 nauczycielek uczących przedmiotów: biologa, geografia, matematyka, fizyka i chemia. Wymieniły one szkolenia, w których uczestniczyły w ostatnich dwóch latach, w tym:

- dotyczące sfery opiekuńczej, wychowawczej i profilaktyki: *Dopalacze – diagnoza, profilaktyka, pomoc; Pomoc dzieciom ofiarom przemocy poprzez profesjonalizację przedstawicieli placówek edukacyjnych w zakresie identyfikacji przemocy wobec dzieci i podejmowania interwencji; Pierwsza pomoc; Profilaktyka zintegrowana; Trudne sprawy, trudne dzieci, trudni rodzice; Wychowanie do wartości i odpowiedzialności,*

- dotyczące sfery dydaktycznej: *Edukacyjna wartość dodana w praktyce; Kalkulator EWD 100; Kalkulator EWD SP do analiz wewnątrzszkolnych w gimnazjum/szkole podstawowej; Od podstawy programowej do programu nauczania; Rozwijanie kompetencji matematyczno-przyrodniczych w myśleniu globalnym; Techniki uczenia się i metody motywujące do nauki; Warsztaty na temat realizacji i monitorowania podstawy programowej; Uczeń z trudnościami arytmetycznymi - praktyczne metody pracy dydaktycznej na lekcjach matematyki; Wyzwania współczesnej edukacji - coachingowy styl nauczania, jako nowe wyzwanie edukacji,*

- dotyczące sfery organizacyjnej: *Odpowiedzialność prawna nauczyciela jako pracownika szkoły; Organizacja przebiegu sprawdzianu i egzaminu; Założenia reformy*

oświatowej i wdrożenie podstawy programowej z biologii, chemii, fizyki, geografii i przyrody; Zmiany w prawie oświatowym i organizacja pracy w szkole w nowym roku szkolnym 2016/17.

Nauczyciele określili także formy doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych w zakresie stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw i umiejętności. Są to: *szkolenia i warsztaty w zakresie pracy z uczniem sprawiającym problemy wychowawcze, pracy z uczniem zdolnym; rozwijanie zdolności; aktywizujące metody i techniki nauczania i uczenia się; projektowanie; praca grupowa; różne sposoby oddziaływania na uczniów (umiejętności komunikacyjne; nawiązywania kontaktów; rozwiązywania problemów danego wieku rozwojowego itp.); tworzenie sieci zajęć w formie ćwiczeń; tworzenie e-podręczników i rozwijanie e-materiałów, zdobycie uprawnień doradcy przedmiotowego.*

Wszyscy ankietowani widzą potrzebę współpracy ze specjalistycznymi ośrodkami np.: poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii, a zakres tej współpracy dotyczy diagnozowania specyficznych potrzeb uczniów, doradztwa i wsparcia a w szczególności: udział uczniów w badaniach poradni psychologiczno-pedagogicznej; pomoc uczniom z problemami wychowawczymi; porad, konsultacji a także warsztatów i szkoleń dla nauczycieli; specjalnym ośrodkiem szkolno-wychowawczym w sprawie doboru treści programowych do kształcenia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych; pomoc w rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów; diagnoza psychologiczna, pedagogiczna i logopedyczna zgłaszanych problemów dzieci i młodzieży; warsztaty i spotkania tematyczne dla nauczycieli i rodziców; konsultacje dla nauczycieli, rodziców, dzieci i młodzieży.

Ankietowani nauczyciele chcieliby doskonalić swoje kompetencje w zakresie:

- pracy metodą eksperymentu dot. przedmiotów przyrodniczych - 4 osoby (25%),
- kompetencje kluczowe (porozumiewanie się w językach obcych, kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, umiejętność uczenia się, kompetencje społeczne, innowacyjność i przedsiębiorczość) – 3 osoby (19%),
- kompetencje w zakresie programowania – 4 osoby (25%).

Jako własne potrzeby w zakresie form doskonalenia nauczycieli wskazali:

- kursy i szkolenia – 4 osoby,
- inne (wspieranie sieci współpracy, realizacja programów wspomaganie, staże i praktyki, wykorzystanie narzędzi, metod i form wypracowanych w projektach 2007-2013 PO KL, współpraca ze specjalistycznymi ośrodkami) – 3 osoby.

Uzasadniając swoje potrzeby w tym zakresie, jako konkretną tematykę form doskonalenia podano:

- *Praca z uczniem stwarzającym problemy wychowawcze; Praca z uczniem zdolnym; Rozwijanie zdolności,*
- *Zacznij od Scratch'a – tworzymy proste gry w Scratch'u; Programowanie w Scratchu; Przygotowanie do nauki programowania w klasach I – III; cz. II; CorelDraw! – tworzenie grafiki wektorowej na potrzeby szkoły; Czy matematykę mogą opanować tylko specjalnie*

uzdolnieni uczniowie?; Jak uczyć matematyki w przedszkolu; Sztuka tworzenia prezentacji typu PREZI; Edukacja przez Szachy w Szkole; Programowanie i edukacja STEAM w Twojej szkole; Baltie - nauka programowania,

- Programowanie i kodowanie na lekcjach matematyki; Metody aktywizujące; Eksperyment i jego wykorzystanie podczas lekcji,

- Praktyczna współpraca ze specjalistycznymi ośrodkami badawczymi i produkcyjnymi pokazuje problemy do rozwiązania.

Na pytanie „Jak często wykorzystuje Pan/Pani technologie internetowe w swojej pracy?” uzyskano następujące odpowiedzi nauczycieli:

– bardzo często – 4 osoby (80 %),

– często - 1 osoba (20%).

Nauczyciele widzą możliwości wykorzystania technologii internetowej w swojej pracy poprzez:

- Rozwijanie zainteresowań u uczniów przedmiotem,

- Przygotowanie materiałów do lekcji - karty pracy, kartkówki, sprawdziany testy, ćwiczenia, krzyżówki, plansze, wykresy, sprawdziany, zadania konkursowe,

- Wykorzystywanie w czasie lekcji filmów, animacji czy schematów. Opracowanie scenariuszy lekcji oraz scenariusze imprez i uroczystości. Opracowanie materiałów graficznych do prowadzonych szkoleń rady pedagogicznej w ramach WDN oraz prelekcji wygłaszanych na zebraniach z rodzicami. Projektowanie zaproszeń i dyplomów,

- Uatrakcyjnianie zajęć poprzez wykorzystanie dostępnych programów edukacyjnych, prezentacji multimedialnych oraz innych samodzielnie przygotowanych pomocy dydaktycznych. Uporządkowana dokumentacja swojej pracy.

Każda nauczycielka biorąca udział w ankietowaniu potwierdziła, że jest zainteresowana nauką programowania, w celu wykorzystania tej wiedzy i umiejętności w pracy z uczniami, ponieważ uczniowie mogą brać udział w ciekawych i przydatnych lekcjach. Podczas takich zajęć rozwijana jest kreatywność, a także umiejętności logicznego myślenia oraz pracy zespołowej”. Młody człowiek nie tylko poznaje nowe technologie, ale również zaczyna je rozumieć i wykorzystywać do własnych potrzeb. Uczenie dzieci programowania to coraz silniejsza tendencja na całym świecie. Jedną z ważniejszych korzyści z nabywania umiejętności kodowania jest nauka logicznego myślenia.

Ankietowane Panie potwierdzają, że programowanie to między innymi zdolność analizowania, bardzo ważna w nauczaniu matematyki i chemii, ponieważ rozwija myślenie logiczne, myślenie analityczne, myślenie algorytmiczne, myślenie matematyczne, myślenie krytyczne, a ponadto samodzielność, umiejętność konstruktywnej dyskusji, umiejętność rozwiązywania problemów, prezentacji swoich pomysłów, umiejętność pracy zespołowej.

Wszystkie ankietowane są również zainteresowane wykorzystaniem eksperymentu na swoich lekcjach oraz doskonaleniem w zakresie stosowania eksperymentu. W ankiecie wskazano konkretne kursy oraz wyjaśniono powody ich wyboru:

- Doświadczenia i eksperymenty na lekcjach przyrody i biologii; Wykorzystanie platformy LearningApps do tworzenia interaktywnych ćwiczeń dla uczniów; Kreatywność zaawansowana - metody twórczego rozwiązywania problemów,

- Kurs „Eksperymentowanie i wzajemne nauczanie” - Metody aktywizujące i eksperymenty w nauczaniu przedmiotów przyrodniczych; Nauczanie z wykorzystaniem metody eksperymentu; Wzbogacenie swojego warsztatu pracy poprzez realizację z uczniami pomysłu na poznawanie otaczającej ich rzeczywistości w konwencji nowoczesnych, efektywnych metod nauczania,
- Eksperymentowanie i wzajemne nauczanie - chciałabym sama przygotowywać różnego rodzaju gry oraz eksperymenty, które pomogły by uczniom rozumieniu matematyki; Tworzenie interaktywnych quizów za pomocą platformy Kahoot!/Quizizz jako przykład wykorzystania na lekcji mobilnych urządzeń uczniów.

Jako inne potrzeby w zakresie doskonalenia nauczycielki podały szkolenia:

- Efektywna lekcja, czyli metody aktywne i motywujące w nauczaniu. W dziedzinie pracy z uczniem pod kątem wychowawczym,
- Udział w konferencji na temat klimatu pracy szkoły w zakresie relacji między nauczycielami, dyrektorem, uczniami i rodzicami, a co za tym idzie potrzeby finansowe na realizację powyższych propozycji.

- ankieta dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej

Ankietę wypełniło 7 nauczycieli (kobiety - 100%). Nauczane przedmioty to: edukacja wczesnoszkolna, nauczanie zintegrowane, edukacja przedszkolna. Wymieniły one szkolenia, w których uczestniczyły w ostatnich dwóch latach, a były to (oprócz wymienionych przez nauczycieli przedmiotów przyrodniczych):

Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna w świetle najnowszych przepisów prawa oświatowego oraz kierunków polityki oświatowej państwa na rok szkolny; Edukacja uczniów z trudnościami w nauce; Etyka nie tylko dla smyka; Gry i zabawy integrujące grupę - pomysły na zintegrowanie klasy poprzez działania w grach i zabawach ruchowych; Idzie nowe! Zmiany w podstawie programowej i propozycje Wydawnictwa MAC; Innowacje pedagogiczne w edukacji wczesnoszkolnej; Jak realizować proponowaną podstawę programową kształcenia informatycznego; Jak rozwijać twórcze myślenie uczniów; Jak skutecznie i bezstresowo przeprowadzać sprawdziany w klasach 1-3; Jak zachęcać dzieci do czytania książek?; Logopedia w pracy nauczyciela; Ja i moja szkoła - cykl zainspirowany teorią inteligencji wielorakich H. Gardnera; Matematyka na wesoło; Nauka czytania i pisanie. Stan aktualny i perspektywy zmian w edukacji przedszkolnej; Ocenianie wspierające rozwój ucznia; Nauka programowania w kl. 1-3; Nowa podstawa - nowe wyzwania; Ogólnopolski Projekt Badawczy Styl Myślenia Nauczyciela.; Pierwsza pomoc w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej okiem praktyka. Szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy. Praca z dzieckiem wycofanym i nieśmiałym w edukacji wczesnoszkolnej; Praca z dzieckiem zdolnym w edukacji przedszkolnej; Praca z dzieckiem zdolnym w edukacji wczesnoszkolnej; Profilaktyka zintegrowana w ramach programu Archipelag Skarbów; Programowanie w szkole; Projekt edukacyjny w szkole; Przeszkody w nawiązywaniu współpracy z rodzicami; Pułapki pomocy psychologiczno – pedagogicznej; Realizacja i monitorowanie podstawy programowej w przedszkolu i w edukacji wczesnoszkolnej; Realizacja podstawy programowej a ocenianie; Rozwijanie kompetencji matematycznych u dzieci; Skuteczna edukacja matematyczna i przyrodnicza w edukacji wczesnoszkolnej; Specjalne metody na specjalne potrzeby; Szkolenie w ramach realizacji programu Mały Mistrz Krajowy oraz zdobycia wiedzy w zakresie kształtowania kompetencji

psychospołecznych dzieci w klasach I-III szkoły podstawowej; Trudne zachowania uczniów. Jak sobie z nimi radzić? Tutoring w szkole i w przedszkolu. Geneza i zastosowanie; Uczymy geometrii na boisku szkolnym; O metodzie nauczania matematyki w klasach 1-3 według prof. Jadwigi Hanisz; W krainie papieru- zabawy ruchowe do wierszy i piosenek z wykorzystaniem różnych form papieru; Wychowanie do odpowiedzialności; Wywiadówka inaczej – jak przygotować i przeprowadzić spotkania z rodzicami; Zabawa z muzyką klasyczną jako czynnik stymulujący rozwój muzyczny dziecka; Jak rozmawiać z roszczeniowym rodzicem? Wspieranie wartościowego rozwoju dziecka w kontekście nowej podstawy programowej - integracja sensoryczna, Zmiany w podstawie programowej a nowości Wydawnictwa MAC.

Nauczyciele określili formy doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych w zakresie stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw i umiejętności. Formami tymi są: *Kurs programowania; Nauka języka angielskiego; Eksperymentowanie; Szkolenie z zakresu kompetencji matematycznych, społecznych, informatycznych.*

Wszyscy ankietowani widzą potrzebę współpracy ze specjalistycznymi ośrodkami np.: poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii, a zakres tej współpracy dotyczy diagnozowania specyficznych potrzeb uczniów, doradztwa i wsparcia a w szczególności: *w zakresie zdobywania nowych doświadczeń, poszerzanie swoich umiejętności i wiadomości, pomocy uczniom z problemami np. ADHD; Diagnozowania i rozwiązywania problemów edukacyjnych i wychowawczych, udzielania dzieciom pomocy psychologiczno – pedagogicznej i logopedycznej; Prowadzenie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka; Prowadzenie zajęć terapeutycznych, diagnozowanie poziomu rozwoju, potrzeb i możliwości oraz zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych dzieci; Prowadzenie terapii dzieci w zależności od rozpoznanych potrzeb, w tym dzieci z zaburzeniami rozwojowymi, z zachowaniami dysfunkcyjnymi, niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym oraz ich rodzin, logopedii, oligofrenopedagogiki.*

Ankietowani nauczyciele chcieliby doskonalić:

- kompetencje w zakresie pracy metodą eksperymentu dot. przedmiotów przyrodniczych – 5 osób (22%),
- kompetencje kluczowe (porozumiewanie się w językach obcych, kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, umiejętność uczenia się, kompetencje społeczne, innowacyjność i przedsiębiorczość) – 5 osób (22%),
- kompetencje w zakresie programowania – 6 osób (26%).

Jako własne potrzeby w zakresie form doskonalenia nauczycieli wskazali:

- kursy i szkolenia – 7 osób (78%),
- studia podyplomowe – 3 osoby (25%),
- inne (wspieranie sieci współpracy, realizacja programów wspomaganie, staże i praktyki, wykorzystanie narzędzi, metod i form wypracowanych w projektach 2007-2013 PO KL, współpraca ze specjalistycznymi ośrodkami) – 2 osoby (17%).

Uzasadniając swoje potrzeby w tym zakresie, jako konkretną tematykę form doskonalenia podano: *Kurs z języka angielskiego i informatyki; szkolenie z zakresu programowania i eksperymentowania; Empiryczna strona nauczania przyrody oraz matematyki, Teoria pedagogiczna.*

Na pytanie „Jak często wykorzystuje Pan/Pani technologie internetowe w swojej pracy?” uzyskano odpowiedzi: bardzo często – 3 osoby (43% nauczycieli) oraz często – 4 osoby (57%).

Nauczyciele opisali również możliwości wykorzystania technologii internetowej w swojej pracy:

- *przy użyciu technik komputerowych przygotowuję testy, karty pracy uczniów, krzyżówki, plansze, wykresy, sprawdziany, zadania konkursowe, scenariusze lekcji oraz scenariusze imprez i uroczystości, projektuję zaproszenia i dyplomy, systematycznie śledzę publikacje nauczycieli zamieszczone na stronach internetowych www.literka.pl, www.eduinfo.pl, www.publikacje.edu.pl, www.profesor.pl,*
- *prowadzę całą dokumentację związaną z awansem zawodowym oraz pełnieniem funkcji nauczyciela i wychowawcy. Są to, m.in.: plany pracy dydaktyczno–wychowawczo–opiekuńczej; plany wynikowe; rozkłady materiałów; karty pracy o zróżnicowanym stopniu trudności do indywidualnych zajęć pracy z dzieckiem zdolnym oraz słabszym; pomoce dydaktyczne, m.in. puzzle, krzyżówki, rebusy, obrazki, plansze, karty pracy, rozsypanki wyrazowe, itp.; scenariusze zajęć, uroczystości, imprez szkolnych, materiały w ramach pedagogizacji rodziców (np. artykuły); oceny opisowe; informacje o osiągnięciach uczniów dla rodziców; zaproszenia, dyplomy, podziękowania; artykuły, napisy, teksty, obrazy, itp. na gazetkę szkolną i klasową; dekoracje zarówno do klasy, jak i na korytarz szkolny; informacje na tablicę ogłoszeń; testy i sprawdziany w formie wydruków; informacje dla rodziców; analizy sprawdzianów i testów; sprawozdania z przebiegu pracy dydaktyczno–wychowawczo–opiekuńczej; dokumentacja z realizacji planu rozwoju zawodowego wraz ze sprawozdaniem,*
- *wykorzystuję komputer/tablet/internet do prezentacji zdjęć i obrazków- zamiast wersji papierowej, oglądania filmów edukacyjnych, itp. wykorzystywanie stron internetowych, np. www.dladzieci.pl, www.matzoo.pl, wykorzystuję środki dydaktyczne, typu: płyty CD oraz inne nośniki, na których są różnego rodzaju nagrania audycji, bajki i baśnie dla dzieci oraz filmy, często korzystam ze strony internetowej youtube, gdzie znajdują mnóstwo edukacyjnych filmów i bajek,*
- *pozyskuję wiedzę z zakresu pedagogiki, dydaktyki i psychologii, wykorzystując Internet korzystam z ciekawych propozycji nauczycieli w zakresie innowacyjnych metod pracy, przeglądam przykładowe scenariusze zajęć, karty ewaluacyjne, arkusze obserwacji, karty pracy, ankiety, które wykorzystuję podczas opracowań własnych materiałów,*
- *przede wszystkim korzystam ze stron internetowych (www.men.gov.pl, www.mac.pl, www.wsip.pl, www.ko.rzeszow.pl, www.oke.pl, www.zeszyt.pl, www.ceo.org.pl, www.profesor.pl, www.literka.pl, www.operon.pl, www.interklasa.pl, www.awans.net, www.kochamydzieci.pl, www.dyktanda.net),*

- *pozyskuję z Internetu informacje dotyczące awansu zawodowego oraz prawa oświatowego. Ze stron internetowych instytucji szkolących uzyskuję wiedzę o szkoleniach, m.in. www.pcen.pl, www.wszechnica.com, www.pwsz-sanok.edu.pl, www.cdn.sanok.pl,*
- *często korzystam również z platformy transakcyjnej www.allegro.pl, gdzie dokonuję zakupu m.in. artykułów papierniczych i dekoracyjnych, upominków dla uczniów, dyplomów, upominków dla babć, dziadków oraz rodziców, dekoracji świątecznych na kiermasz ozdób wielkanocnych i bożonarodzeniowych. Wykorzystuję pocztę elektroniczną korespondując z innymi nauczycielami, instytucjami, wydawnictwami, ośrodkami doskonalenia nauczycieli. Natomiast w razie potrzeby zarówno ja, jak i rodzice kontaktujemy się również przy pomocy smsów, portali społecznościowych, drogą mailową oraz telefonicznie. Korzystam także ze strony internetowej dla dzieci www.sieciaki.pl, która bardzo przypadła do gustu uczniom. Umiejętność posługiwania się komputerem ułatwia mi moją pracę, wzbogaca warsztat pracy, pogłębia moje zainteresowania związane ze światem techniki i pomaga mi zainteresować nim dzieci. Nie wyobrażam sobie pracy bez możliwości korzystania z technologii komputerowej/ internetowej,*
- *technologię informacyjną chciałabym wykorzystywać podczas zajęć z dziećmi, aby najmłodsze dzieci były zainteresowane przekazem informacji dzięki np. tablicy interaktywnej. Umiejętność posługiwania się technologią informacyjną wzbogaca mój warsztat pracy,*
- *przygotowanie i opracowanie materiałów dydaktycznych do lekcji, wzbogacenie zbioru pomocy dydaktycznych, korzystanie z portali internetowych dla nauczycieli, wykorzystywanie programów edukacyjnych, korzystanie z poczty elektronicznej, redagowanie artykułów na stronę internetową szkoły, poszerzanie wiedzy w oparciu o wykorzystanie internetowych źródeł informacji.*
- *przygotowywanie materiałów do zajęć dydaktycznych, wyrównawczych, korekcyjno - kompensacyjnych, prowadzenie zajęć, prowadzenie dokumentacji szkolnej.*

Każda nauczycielka biorąca udział w ankiecie potwierdziła, że jest zainteresowana nauką programowania, a w uzasadnieniu podały:

- *bo to świetna rozrywka, świetne ćwiczenie i wspaniałe narzędzie,*
- *pisanie programów wymaga myślenia logicznego i analitycznego, planowania i przewidywania konsekwencji,*
- *uważam, że nauka programowania dałaby mi więcej możliwości do przekazywania wiedzy, poprzez: rozwijanie logicznego myślenia moich uczniów, ich kreatywności, nabywania przez nich umiejętności poszukiwania różnych rozwiązań, rozwijanie przyczynowo-skutkowego sposobu ich postrzegania rzeczywistości,*
- *ponieważ programowanie ma przed sobą szerokie perspektywy, jest umiejętnością pożądaną i przydatną,*
- *nauka programowania przyczyni się do uatrakcyjnienia pracy z dziećmi. Podczas programowania dzieci logicznie myślą, co może ułatwić im w przyszłości przyswajanie wiedzy i zwiększać ich możliwości,*
- *nabyte umiejętności będą mogła wykorzystać w pracy z dziećmi i młodzieżą. Pozwolą mi kształcić wiele przydatnych umiejętności np. rozwijać logiczne, analityczne myślenie oraz kompetencje potrzebne do współpracy,*

- *odnajdywanie się w świecie nowych technologii, jest dzisiaj ważne, ale w kolejnych latach będzie arcyważne. Technologiczni analfabeci będą mieli problem, by odnaleźć się w świecie przyszłości. O sukcesie będą decydować wiedza oraz umiejętność posługiwania się nowymi technologiami.*

Ankietowani są zainteresowani wykorzystaniem eksperymentu na swoich lekcjach oraz doskonaleniem w zakresie stosowania eksperymentu (Tak – 6 osób, 86%, Nie – 1 osoba, 14%). Tak samo wyglądają wyniki dotyczące odpowiedzi na pytanie Czy jest Pan/Pani zainteresowany/-a doskonaleniem w zakresie stosowania eksperymentu?

W ankiecie wskazano konkretne kursy oraz wyjaśniono powody ich wyboru:
Nauczanie przyrody przez eksperyment. Eksperyment jako metoda nauczania w edukacji wczesnoszkolnej. Eksperymentowanie w przedszkolu - eksperyment na zajęciach przyda się na przyszłość, w doskonaleniu swojego warsztatu pracy. Kształtowanie pojęć u dzieci w młodszym wieku szkolnym powinno opierać się na podstawach naukowych, przy zastosowaniu odpowiednich metod i środków dydaktycznych. Od stopnia opanowania pojęć w klasach I - III zależą postępy uczniów. Najwięcej wiadomości zapamiętuje się poprzez działanie i przeżywanie, dlatego najlepszą metodą do przedstawiania związków i zależności między przyrodą ożywioną a nieożywioną jest eksperyment. Pozwala on zapoznać dzieci z prawami przyrody i zrozumieć je.

Na pytanie, Jakie inne potrzeby w zakresie doskonalenia widzi Pan/Pani w swojej pracy? uzyskano odpowiedzi:

Szkiełko i oko – zajęcia doświadczałne jako strategia pracy nauczyciela przedmiotów przyrodniczych. Pożądane i mile widziane są wszelkie czynności związane z doskonaleniem, pełniącym rolę przede wszystkim stymulatora rozwoju w zawodzie, ułatwiającym i uatrakcyjniającym prowadzone lekcje. Nabycie umiejętności gry w szachy. Wszelkie formy doskonalenia ułatwiające pracę w zawodzie. Uatrakcyjnienie pracy, które przydałoby się w doskonaleniu własnego warsztatu pracy.

- ankieta dla nauczycieli pozostałych przedmiotów:

Tę ankietę wypełniło 6 nauczycielek, a wśród nauczanych przedmiotów znalazły się: religia, j. polski, j. angielski, j. polski, wf, j. niemiecki

Ankietowani wymienili wiele szkoleń, w których brali udział:

Agresja i sensacja w mediach jako wyzwanie dla katechety, Coaching w edukacji kurs online. Edukacja uczniów z trudnościami w nauce (kurs internetowy), Edukacja Zdrowotna w szkolnej praktyce procesu wychowania fizycznego. Edukacja zdrowotna, aktywność fizyczna, wykorzystanie piłek edukacyjnych. Egzamin Ósmoklasisty wyzwanie dla nauczycieli. Gry i zabawy integrujące grupę pomysły na zintegrowanie klasy poprzez działania w grach i zabawach ruchowych, Jak analizować nową podstawę programową, Jak przygotować się do nowych zajęć w klasie 7. Jak rozwijać twórcze myślenie uczniów. Jak sprostać nowym wymaganiom. Jak uczyć gramatyki. Jak uczyć żeby nauczyć. Katecheta w zwierciadle wirtualnego świata. Mały Mistrz. Sport szkolny w systemie edukacji dzieci i młodzieży. Metoda No blame approche. Monitorowanie podstawy programowej z języka angielskiego. Nowoczesne ujęcie wychowania fizycznego. Oceniamy by skutecznie uczyć. Profilaktyka zintegrowana. Projekt edukacyjny w szkole. Przeszkody w nawiązywaniu współpracy

z rodzicami. Retoryka – kompetencje językowe rozwijane w ośmioletniej szkole podstawowej. Realizacja podstawy programowej a ocenianie. Wychowanie do wartości i odpowiedzialności. Założenia reformy oświatowej i wdrożenie podstawy programowej z języków obcych i języków mniejszości narodowej, Zmiany w Prawie oświatowym.

Wszyscy ankietowani nauczyciele tej grupy widzą potrzebę współpracy ze specjalistycznymi ośrodkami. Twierdzą ponadto, że współpraca ta powinna odbywać się w zakresie udzielania wskazówek do pracy z uczniami mającymi trudności z nauce oraz uczniami sprawiającymi trudności wychowawcze. Współpraca z poradniami powinna opierać się na wyrównywaniu i koordynowaniu braków w zakresie wiedzy i umiejętności dziecka, eliminowaniu przyczyn i przejawów różnorodnych zaburzeń zachowania. Powinna także dotyczyć postępowania z dzieckiem niepełnosprawnym, radzenia sobie z dzieckiem stwarzającym problemy wychowawcze, odpowiedniego diagnozowania i rozwiązywania problemów edukacyjnych i wychowawczych.

Na pytanie „Jakie własne kompetencje chciałby Pan/Pani doskonalić?” udzielono odpowiedzi:

- kompetencje kluczowe (porozumiewanie się w językach obcych, kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, umiejętność uczenia się, kompetencje społeczne, innowacyjność i przedsiębiorczość) - 4 osoby, tj. 29%,
- kompetencje informatyczne - 6 osób, 43%,
- kompetencje w zakresie programowania - 4 osoby, 29%.

Nauczyciele wskazali także własne potrzeby w zakresie form doskonalenia nauczycieli. Należą do nich:

- kursy i szkolenia - 6 osób,
- studia podyplomowe - 3 osoby,
- inne (wspieranie sieci współpracy, realizacja programów wspomaganie, staże i praktyki, wykorzystanie narzędzi, metod i form wypracowanych w projektach 2007-2013 PO KL, współpraca ze specjalistycznymi ośrodkami) - 3 osoby.

Uzasadniając swoje potrzeby podano konkretną tematykę szkoleń:

- *współpraca z uczniem słabym i zdolnym,*
- *kurs/szkolenie z zakresu pracy z uczniami dyslektycznymi na zajęciach j. angielskiego,*
- *kurs/szkolenie z zakresu pracy z uczniami zagrożonymi niedostosowaniem społecznym,*
- *kurs/szkolenie z zakresu wykorzystania technologii informacyjnej na lekcjach j. angielskiego,*
- *kurs/szkolenie z zakresu innowacyjnych metod nauczania języka angielskiego w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej,*
- *jak wykorzystać programowanie na lekcjach j. polskiego,*
- *tworzenie prezentacji z wykorzystaniem programu Prezi,*
- *praca z uczniem sprawiającym problemy wychowawcze,*
- *doskonalenie kompetencji informatycznych i z zakresu programowania.*

Na pytanie „Jak często wykorzystuje Pan/Pani technologie internetowe w swojej pracy?” uzyskano odpowiedzi: często - 3 osoby (50%), bardzo często - 3 osoby (50%).

Nauczyciele opisali również możliwości wykorzystania technologii internetowej w swojej pracy:

Technologię internetową wykorzystuję, by przez obraz i dźwięk przybliżając uczniom podejmowane treści, ukazując przy tym dobre strony Internetu. Przygotowywanie materiałów do zajęć jako pomoc dydaktyczna oraz urozmaicenie zajęć. Uczniowie chętniej pracują na lekcjach języka obcego, na których wykorzystuję multibooki, programy do nauki angielskiego, słowniki interaktywne, czy też strony internetowe do nauki języka angielskiego. Bardzo przydałaby w pracowni językowej tablica interaktywna, łatwiejszy dostęp do całościowych tekstów literackich, możliwość korzystania ze słowników i encyklopedii; doskonalenie wyszukiwania, porządkowania oraz wykorzystania informacji pochodzących z różnorodnych źródeł; e-ćwiczenia do wykorzystania przez ucznia w szkole i w domu, multibooki, e-booki. Korzystając z ciekawych stron można uczyć się np. gramatyki czy ortografii.

Internet jest niezbędny w rejestracji uczniów na zawody, prowadzeniu dzienników elektronicznych, reprezentowaniu osiągnięć uczniów na stronie szkoły, przysyłanie wyników testów sprawnościowych w czasie realizacji danego programu.

Internet ważny jest przy przygotowaniu i opracowaniu materiałów dydaktycznych do lekcji, wzbogaceniu zbiorów pomocy dydaktycznych, korzystaniu z portali internetowych dla nauczycieli, wykorzystywaniu programów edukacyjnych, korzystaniu z poczty elektronicznej, redagowaniu artykułów na stronę internetową szkoły, poszerzanie wiedzy w oparciu o wykorzystanie internetowych źródeł informacji.

Wszyscy ankietowani nauczyciele są zainteresowana nauką programowania, a uzasadnienie jest następujące:

Obecnie programowanie stało się bardzo popularne w pracy nauczyciela. Uczy logicznego myślenia i cieszy się dużą popularnością wśród uczniów, uczy na logicznego myślenia poprzez przewidywanie skutków użycia określonych rozwiązań, a co za tym idzie rozwiązywania problemów w inny sposób. Ponieważ umożliwia zdobycie umiejętności w celu zastosowania w razie potrzeby w pracy zawodowej. Nabyte umiejętności będą mogła wykorzystać w pracy z dziećmi i młodzieżą. Pozwolą na kształcenie wielu przydatnych umiejętności np. rozwijać logiczne i analityczne myślenie oraz kompetencje potrzebne do współpracy.

Wszyscy ankietowani są zainteresowani wykorzystaniem eksperymentu na swoich lekcjach. Wskazują konkretne kursy i uzasadniają wybór:

- *Eksperyment szybciej zainteresuje ucznia a on na dłużej zapamięta dane doświadczenie,*
- *Katecheta w zwierciadle wirtualnego świata,*
- *Praca metodą eksperymentu bardziej interesuje uczniów i mobilizuje ich do pracy,*
- *Eksperyment na lekcjach j. polskiego Powód: lekcje prowadzone innowacyjnymi metodami aktywizującymi są znacznie ciekawsze dla dzieciaków niż metody podawcze,*
- *Eksperymenty i zabawy badawcze w nauce języka obcego. Nabyte umiejętności będą mogła wykorzystać w pracy z dziećmi i młodzieżą.*

Nauczyciele podali inne potrzeby w zakresie doskonalenia w swojej pracy, a mianowicie:

Potrzeba doskonalenia warsztatu pracy w zakresie multimedialnym, by prowadzone lekcje były ciekawsze. Praca z uczniem zdolnym. Jak radzić sobie z dyscypliną na lekcjach. Szkolenie z zakresu obsługi komputerowego systemu bibliotecznego MAK. Tworzenie stron internetowych. Jak radzić sobie z uczniem trudnym. Metody aktywizujące i motywujące uczniów do pracy. Ciekawe formy rekreacji i edukacji zdrowotnej. Studia podyplomowe z zakresu wychowania i nauczania osób z niepełnosprawnością intelektualną. Kursy i szkolenia dotyczące rozwijania kompetencji informatycznych i z zakresu programowania.

Odpowiedzi nauczycieli w kwestionariuszach ankiet świadczą o bardzo dużym ich zaangażowaniu w sferze doskonalenia własnej pracy i samokształcenia. Wymienili bardzo wiele różnorodnych form, w których brali udział. Jednak większość z nauczycieli nie brała udziału w szkoleniach dotyczących programowania. Nauczyciele, bez względu na nauczany przedmiot lub prowadzony rodzaj zajęć, wyrazili także swoje potrzeby. Są żywotnie zainteresowani wykorzystaniem eksperymentu na swoich lekcjach, wskazują konkretne kursy i dogłębnie uzasadniają wybór. Praktycznie wszyscy chcą brać udział w kursach i szkoleniach dotyczących rozwijania kompetencji informatycznych oraz z zakresu programowania.

Ad 9) analiza kwestionariusza ankiety diagnozującej potrzeby i oczekiwania rodziców Szkoły.

W badaniu wzięło udział 27 osób, w tym 19 kobiet (70%) i 8 mężczyzn (30%). Ankietowani rodzice uważają, że uczniowie powinni uczestniczyć w następujących zajęciach dodatkowych: z edukacji przyrodniczej, matematycznej, programowania, artystycznych, informatycznych, językowych, tanecznych, sportowych, plastycznych, wyrównawczych.

Rodzice wskazali w jakich zajęciach dodatkowych obecnie uczestniczy ich dziecko: matematyczno-przyrodniczych, sportowych, z j. polskiego, w drużynie zuchów, muzycznych, korekcyjno-kompensacyjnych, dydaktyczno-wyrównawczych, artystycznych, z geografii, logopedycznych, z języków obcych oraz informatycznych.

Wymienili również przedmioty jakie sprawiają ich dziecku problemy. Są to: język angielski, język niemiecki, język polski, matematyka, fizyka, biologia, przyroda oraz informatyka.

Wszyscy rodzice podali, że istnieje potrzeba zdobycia przez dziecko dodatkowej wiedzy i umiejętności w zakresie obsługi programów komputerowych. 26 osób, tj. 96% twierdzi, że istnieje potrzeba zdobycia przez dziecko dodatkowej wiedzy i umiejętności w zakresie programowania. Tylko 1 osoba jest przeciwnego zdania.

Na pytanie „Czy według Pani/Pana istnieje potrzeba zdobycia przez dziecko dodatkowej wiedzy i umiejętności w zakresie przedmiotów przyrodniczych?“, „Tak” odpowiedziało 26 osób (96%), „Nie” - 1 osoba.

Odpowiedzi rodziców dość jednoznacznie wskazują, czego chcą dla swoich dzieci. Rodzice podają również w jakich zajęciach dodatkowych powinny brać udział (m.in. z edukacji przyrodniczej oraz programowania), a także jakiego zakresu dodatkowej wiedzy i umiejętności potrzebują. Chodzi o zakres obsługi programów komputerowych i programowania.

Ad 10) analiza kwestionariusza ankiety diagnozującej potrzeby i oczekiwania uczniów Szkoły.

W badaniach wzięło udział 23 dziewcząt i 18 chłopców.

Uczniowie wskazali w jakich zajęciach dodatkowych biorą udział: kółko przyrodnicze, kółko j. angielskiego, kółko matematyczne, SKS, j. niemieckiego, kółko j. polskiego, kółko religijne, zajęcia muzyczne, harcerstwo. Uczniowie wymienili również zajęcia dodatkowe w jakich chcieliby uczestniczyć, a to: kółko językowe, techniczne, chemiczne, informatyczne, przyrodnicze, nauka programowania, kółko matematyczne, robotyka.

Wskazali także przedmioty jakie sprawiają im problemy: przyroda, matematyka, historia, język angielski, język polski, historia, muzyka, fizyka, geografia. Prawie wszyscy są zainteresowani zdobyciem wiedzy i umiejętności w zakresie obsługi programów komputerowych. Tak odpowiedziało 40 osób, tj. 98%.

Podobnie jest z zainteresowaniem zdobycia wiedzy i umiejętności w zakresie programowania. Tak odpowiedziało 39 osób, tj. 95%, odpowiedzi „Nie” udzieliło 2 osoby. Na pytanie, Czy jesteś zainteresowany/zainteresowana poznawaniem świata poprzez naukę przedmiotów przyrodniczych? „Tak” odpowiedziało – 28 osób, tj. 68%, „Nie” – 13 osób, tj. 32% ankietowanych.

Z powyższego wynika, że uczniowie Szkoły Podstawowej w Jaśliskach potwierdzają opinie swoich rodziców i nauczycieli. Są zainteresowani zdobyciem wiedzy i umiejętności w zakresie obsługi programów komputerowych oraz programowania. Nieco mniejszy odsetek wyraża zainteresowanie poznawaniem świata poprzez naukę przedmiotów przyrodniczych.

Wnioski z przeprowadzonej diagnozy

1. Niskie wyniki uczniów w nauce oraz brak większych sukcesów w różnych konkursach przedmiotowych wynikają między innymi z braku pomocy dydaktycznych i małej ilości doświadczeń na lekcjach, jak też z braku wykorzystania multimediów na zajęciach.
2. Szkoła nie dysponuje zapleczem technicznym do realizacji zadań z zakresu programowania.
3. Szkoła nie posiada nowoczesnych komputerów czy programów, na których uczniowie mogliby rozwijać swoje zainteresowania dotyczące projektowania, programowania i eksploatacji systemów, montażu profesjonalnych filmów, czy też udziału w profesjonalnych pokazach.
4. Szkoła do tej pory nie współpracowała z podmiotami dysponującymi potencjałem do prowadzenia działań projektowych.
6. Społeczność szkolna widzi potrzebę nauki programowania.
5. Społeczność szkolna widzi potrzebę nauki z zastosowaniem eksperymentu i doświadczeń.

Mając na uwadze powyższą *Informację z diagnozy*, dotyczącą Szkoły Podstawowej w Jaśliskach, a w szczególności wnioski z przeprowadzonej diagnozy obrazujące:

1) kluczowe problemy występujące w Szkole, tj. niski poziom wyników nauczania, niewystarczający poziom kompetencji nauczycieli w zakresie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnej w nauczaniu, przestarzały sprzęt i niedoposażone pracownie, co utrudnia prowadzenie zajęć opartych na metodzie eksperymentu;

2) przyczyny zdefiniowanych powyżej problemów, a mianowicie niską motywację uczniów do nauki, niewielkie wsparcie uczniów przez ich rodziców oraz niewystarczający poziom wykorzystania nowoczesnych technologii;

3) potwierdzenie opisanych problemów z wielu źródeł: Podkarpackiego Kuratora Oświaty (wyniki ewaluacji zewnętrznej), Dyrektora Szkoły, nauczycieli oraz uczniów i ich rodziców,

należy uznać, że typem wsparcia, który powinien być realizowany w Szkole jest:

- typ drugi: Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu,

- typ trzeci: Wsparcie na rzecz zwiększenia wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie nauczania oraz rozwijania kompetencji informatycznych.

Wsparciem powinno zostać objętych 181 uczniów Szkoły Podstawowej w Jaśliskach oraz 27 nauczycieli.

